

Växjö kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Tolg skola
belägen i Växjö kommun

Tillsyn i Tolg skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Växjö kommun under höstterminen 2015. Tolg skola besöktes av Skolinspektionen den 9 och 10 september 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Nationell statistik är knapphändig på grund av att skolan har få elever.

Den visar att på nationella prov i åk 3 år 2014 hade skolan högre resultat än kommunen och riket på samtliga delprov i matematik. I svenska hade åk 3 lägre resultat än kommunen och riket på delproven Läsa berättande text, Läsa faktatext och Läsa enskild högläsning.

Skolan redovisar att år 2014 nådde 82 procent av eleverna i årskurs 3 målen i svenska, 88 procent i matematik, 100 procent i naturorienterande ämnen och 100 procent i samhällsorienterande ämnen. År 2013 nådde 67 procent av eleverna i årskurs 3 målen i svenska, 42 procent i matematik, 100 procent i naturorienterande ämnen och 100 procent i samhällsorienterande ämnen.

För åk 6 finns ingen nationell statistik att tillgå.

Betygssammanställningar visar att vårterminen år 2015 nådde 100 procent av eleverna i åk 6 minst betyget E i samtliga ämnen utom engelska (90 procent). År 2014 nådde 100 procent av eleverna i åk 6 minst betyget E i samtliga ämnen utom Idrott och hälsa (85 procent). År 2013 nådde 100 procent av eleverna minst betyget E i samtliga ämnen utom engelska (83 procent), matematik (83 procent) och svenska (83 procent).

Skolan redovisar att på nationella ämnesprov för årskurs 6 år 2015 nådde 100 procent av eleverna minst betyget E i kemi, matematik, religionskunskap och svenska. I engelska nådde 90 procent av eleverna minst betyget E. År 2014 nådde samtliga elever i årskurs 6 minst betyget E på samtliga nationella ämnesprov.

Enligt de enkäter Skolinspektionen genomfört med elever, vårdnadshavare och personal inför tillsynen och enligt intervjuer med elever och lärare är tryggheten och studieron för eleverna på skolan god.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-01-22
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-01-22

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att Tolg skola har brister inom området Styrning och utveckling av verksamheten samt inom området Förutsättningar för lärande och trygghet. Skolinspektionen bedömer att rektor inte i tillräcklig utsträckning genomför ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå, där rektor följer upp skolenhetens resultat, utifrån en analys av såväl kunskapsresultat som trygghet och studiero, beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder samt planerar för och genomför dessa utvecklingsåtgärder. Rektor dokumenterar inte heller det systematiska kvalitetsarbetet i alla led. Skolinspektionen bedömer vidare att den studie- och yrkesorienterade verksamheten inte tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet då eleverna inte ges information om vilka konsekvenser språkvalet kan få för framtida meritpoäng. Skolinspektionen bedömer slutligen att skolbibliotek inte används i tillräcklig utsträckning för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Växjö kommun att **senast den 22 januari 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Huvudmannen ska se till att den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas språkval.

Huvudmannen ska se till att ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen och läroplanen ska eleverna ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Detta omfattar även vägledning inför språkvalet och information om språkvalets konsekvenser för det sammanräknade meritvärdet i slutbetyget. Skollagen anger vidare att eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektor ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165) framgår att skolbiblioteket vanligtvis är en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Enligt Skolinspektionens praxis ska eleverna ha tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan och detta ska kontinuerligt användas som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna. Biblioteket ska omfatta böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier och vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att eleverna i årskurs 5, inför språkvalet, inte får information om vilka konsekvenser språkvalet får för det sammanräknade meritvärdet i slutbetyget. Intervjuer med elever och rektor samt insända dokument visar vidare att eleverna i årskurserna 1–2 helt saknar tillgång till skolbibliotek medan eleverna i årskurserna 3–6 besöker skolbiblioteket på Söraby skola, cirka en mil från Tolg skola, i samband med att de har undervisning i vissa ämnen på denna skola. Intervjuade elever i årskurs 3–4 säger att de besöker skolbiblioteket på Söraby skola varannan torsdag tillsammans med läraren i förskoleklassen och att de då får välja en ny bok samt att de lånar hem böcker. Rektor uppger i intervju att skolbibliotek inte används i de lägre årskurserna och att en mils avstånd inte är i direkt närhet samt att det är en brist att de inte har ett skolbibliotek.

Utredningen visar således att elever inte får sina behov av information om konsekvenserna av språkvalet tillgodosedda samt att eleverna inte har tillgång till ett skolbibliotek på skolan eller på rimligt avstånd från skolan som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Skolinspektionen gör mot denna bakgrund bedömningen att såväl skolans studie- och yrkesorienterande verksamhet som arbetet med att säkerställa att eleverna har tillgång till ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling inte till fullo uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Tolg skola uppfyller inte de krav som skollagen och läroplanen föreskriver för verksamheten. Det finns därmed skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Huvudmannen ska se till att rektorn ansvarar för att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen samt att detta arbete har inriktning mot de nationella målen, såväl kunskapsresultat som trygghet och studiero.

Huvudmannen ska se till att det systematiska kvalitetsarbetet vid skolenheten dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen och läroplanen ska ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivas på skolenheten. Det innebär att rektorn ansvarar för att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på detta arbete ska vara de nationella målen, såväl kunskapsresultat som trygghet och studiero.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska, enligt skollagen, dokumenteras.

Av inskickade dokument och intervju med rektor framgår att rektor tillträdde sin tjänst i början av vårterminen år 2015. Rektor uppger i intervju att hen varit väldigt lite på Tolg skola under vårterminen 2015 och att en biträdande rektor varit på skolan istället. Rektor påtalar att det inte fanns någon dokumentation kring det systematiska kvalitetsarbetet när hen tillträdde som rektor.

Rektor och lärare uppger att de utgår från en kommungemensam plattform (KENT) i arbetet med att utveckla utbildningen. Med utgångspunkt i denna plattform har de valt att prioritera värdegrund och elevernas trygghet. Samtidigt uppger lärare och rektor att skolans egen enkät i våras visar på höga värden för trygghet. Den elevenkät Skolinspektionen genomför inför tillsynen visar att medelvärdena på frågor kring trygghet är högre för Tolg skola än för kommunen och för samtliga skolor som deltog i enkätomgången. Lärare och rektor framhåller också att tryggheten är god men att de ändå valt att prioritera detta område i höstterminens utvecklingsarbete, eftersom trygghet, enligt dem, är grunden för allt annat. Av tillsynen framgår dock att beslut om prioriterade utvecklingsområden inte grundas på en analys som även omfattar skolans samlade kunskapsresultat. Rektor genomför, enligt intervjuer med rektor och elevhälsoteam, uppföljningar av kunskapsresultat på individnivå och med inriktning mot elever som riskerar att inte nå målen. Av intervju med rektor och lärare framkommer att varje lärare i slutet av läsåret rapporterar in kunskapsresultaten i samtliga ämnen till huvudmannen. Av samma intervjuer framgår emellertid att rektor inte tar del av och följer upp kunskapsresultaten på skolenhetsnivå. Intervjuade lärare uppger att de inte diskuterar kunskapsresultaten på skolenhetsnivå med rektor. Rektor framhåller att arbetet med att analysera resultaten och dokumentera detta arbete behöver utvecklas.

Av utredningen framgår att det på Tolg skola inte görs en uppföljning av skolenhetens resultat i alla delar, att det därmed inte görs någon fullständig analys och därför inte finns något fullständigt underlag för beslut om erforderliga förbättringsåtgärder. Vidare framgår att dokumentation saknas till vissa delar. Eftersom detta arbete inte sker och dokumenteras bedömer Skolinspektionen att skolans systematiska kvalitetsarbete inte till fullo uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Tolg skola uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten och det finns därmed skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta.

Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehundledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Beslut

2015-10-19

10 (12)

Dnr 43-2015:4591

På Skolinspektionens vägnar

Michael Erenius
Beslutsfattare/Undervisningsråd

Eva Bergenlöv
Föredragande/Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Tolg skola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Tolg skola

Tolg skola är belägen 25 kilometer norr om centralorten Växjö. Skolan har vid tidpunkten för tillsynen 87 elever fördelade på förskoleklass och årskurserna 1–6. Eleverna är indelade i förskoleklass, årskurs 1–2, 3–4, 5 och 6. Skolan leds av en rektor som också är rektor för Söraby skola. Rektor tillträdde sin tjänst i början av vårterminen 2015. Den pedagogiska personalen är organiserad i ett arbetslag som leds av en arbetslagsledare. På skolan finns en förstelärare. Skolan har en ledningsgrupp som består av rektor, arbetslagsledare, förstelärare och specialpedagog.